

DATOS IDENTIFICATIVOS

Avaliación de programas sociais

Materia	Avaliación de programas sociais			
Código	O05G220V01901			
Titulación	Grao en Traballo Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Domínguez Alonso, José			
Profesorado	Domínguez Alonso, José			
Correo-e	jdalonso@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Materia que pretende introducir ó alumnado nunha tarefa máis precisa que nunca: establecer a medida en que deben levarse a práctica os programas de intervención social. A este respecto, trataranse de ensinar as competencias e habilidades necesarias para determinar a eficacia, eficiencia e impacto dos proxectos e programas mediante os que se trata de dar solución as necesidades sociais.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para traballar e valorar de xeito conxunto con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades as súas necesidades, limitacións, dificultades, malestares e circunstancias
B2	Analizar situacións sociais obxecto de intervención, planificar, desenvolver, executar, revisar e avaliar a práctica do traballo social con persoas, familias, grupos, organizacións, e comunidades e con outros profesionais
B5	Administrar e ser responsable, con supervisión e apoio, da propia práctica dentro da organización
B6	Demostrar competencia profesional no exercicio do traballo social
C2	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para axudarlles a tomar decisións ben fundamentadas achega das súas necesidades, circunstancias, riscos, opcións preferentes e recursos, considerando a diversidade cultural -e polo tanto a especificidade das minorías étnicas, culturais, lingüísticas...-, a esixencia de promover a igualdade entre homes e mulleres, a necesidade de tender cara a unha sociedade ambientalmente sustentable e de defender os valores da paz
C3	Valorar as necesidades e opcións posibles para orientar unha estratexia de intervención
C4	Responder a situacións de crise valorando a urxencia das situacións, planificando e desenvolvendo accións para facer fronte ás mesmas e revisando os seus resultados
C5	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para conseguir cambios, para promover o desenvolvemento dos mesmos e para mellorar as súas condicións de vida por medio da utilización dos métodos e modelos de Traballo Social, facendo un seguimento con regularidade dos cambios que se producen co fin de preparar a finalización da intervención

- C6 Preparar, producir, implementar e avaliar os plans de intervención co sistema cliente e os colegas profesionais negociando o fornecemento de servizos que deben ser empregados e revisando a eficacia dos plans de intervención coas persoas implicadas co fin de adaptalos ás necesidades e circunstancias cambiantes. Considerar os deberes éticos da profesión relativos ao sistema cliente a respecto da confianza, a proximidade, a afectividade, as relacións igualitarias, o respecto á diversidade cultural, etc
- C7 Apoiar o desenvolvemento de redes para facer fronte ás necesidades e traballar a favor dos resultados planificados examinando coas persoas as redes de apoio ás que poidan acceder e desenvolver; en especial, no caso de mulleres (maltratadas, cuidadoras habituais de persoas dependentes, enfermas mentais e con outras incapacidades...) e considerando as peculiaridades de Galicia en tanto que é un país con alta dispersión da poboación, agrupación territorial moi diferenciada entre o rural e os espazos urbanos, territorios abandonados e alto envellecemento da poboación (esixencia de maiores redes)
- C8 Promover o crecemento, desenvolvemento e independencia das persoas identificando as oportunidades para formar e crear grupos, utilizando a programación e as dinámicas de grupos para o crecemento individual e o fortalecemento das habilidades de relación interpersoal; en especial con colectivos con diversidade multicultural (inmigración, emigración de retorno, minorías étnicas...) e coas mulleres, tendo en conta a súa marxinación historicamente condicionada no ámbito da participación social-cultural e nos órganos de decisión e poder (empowerment)
- C9 Traballar cos comportamentos que representan un risco para o sistema cliente identificando e avaliando as situacións e circunstancias que configuran o devandito comportamento e elaborando estratexias de modificación dos mesmos
- C10 Analizar e sistematizar a información que proporciona o traballo cotián como soporte para revisar e mellorar as estratexias profesionais que deben dar resposta ás situacións sociais emerxentes
- C12 Diseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención social
- C15 Establecer e actuar para a resolución de situacións de risco previa identificación e definición da natureza da mesma
- C17 Administrar e ser responsable do seu propio traballo asignando prioridades, cumprindo coas obrigacións profesionais e avaliando a eficacia do propio programa de traballo
- C18 Contribuír á administración de recursos e servizos colaborando cos procedementos implicados na súa obtención, supervisando a súa eficacia e asegurando a súa calidade
- C19 Xestionar e presentar historias e informes sociais manténdooos completos, fieis, accesibles e actualizados como garantía na toma de decisións e valoracións profesionais; con especial precaución a respecto do dereito dos usuarios e das usuarias á confidencialidade, ao segredo profesional e á protección de datos
- C22 Investigar, analizar, avaliar e utilizar o coñecemento actual das mellores prácticas do Traballo Social para revisar e actualizar os propios coñecementos sobre os marcos de traballo
- D1 Capacidade de análise e síntese
- D2 Capacidade de organización e planificación
- D3 Capacidade reflexiva
- D7 Aprendizaxe e dominio de novas tecnoloxías
- D8 Capacidade de xestión da información
- D9 Resolución de problemas
- D10 Toma de decisións
- D11 Traballo en e con equipos diversos
- D12 Traballo en equipo de carácter interdisciplinar
- D13 Traballo nun contexto internacional
- D15 Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade
- D16 Razoamento crítico
- D17 Compromiso ético
- D18 Aprendizaxe autónoma
- D19 Adaptación a novas situacións
- D20 Creatividade
- D22 Iniciativa e espírito emprendedor
- D23 Motivación pola calidade
- D24 Sensibilidade cara a temas medio ambientais, igualdade entre home e mulleres, cultura da paz, etc.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Analizar situacións sociais obxecto de intervención, planificar, desenvolver, executar, revisar e avaliar a práctica do traballo social con persoas, familias, grupos, organizacións, e comunidades e con outros profesionais.	A1	B1	C2	D1
	A2	B2	C3	D2
	A3	B5	C4	D3
	A5	B6	C5	D7
Actuar preventivamente e na resolución das situacións de risco para a cidadanía, para si mesmo/a e para os colegas de profesión.			C6	D8
			C7	D9
			C8	D10
Valorar as necesidades e opcións posibles para orientar unha estratexia de intervención.			C9	D11
			C10	D12
Preparar, producir, implementar e avaliar os plans de intervención co sistema cliente e os colegas profesionais negociando o fornecemento de servizos que deben ser empregados e revisando a eficacia dos plans de intervención coas persoas implicadas co fin de adaptalos ás necesidades e circunstancias cambiantes. Considerar os deberes éticos da profesión relativos ao sistema cliente a respecto da confianza, a proximidade, a afectividade, as relacións igualitarias, o respecto á diversidade cultural, etc.			C12	D13
			C15	D15
			C17	D16
			C18	D17
			C19	D18
			C22	D19
				D20
Analizar e sistematizar a información que proporciona o traballo cotián como soporte para revisar e mellorar as estratexias profesionais que deben dar resposta ás situacións sociais emerxentes.				D22
				D23
				D24
Deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención social.				

Contidos

Tema	
1. A AVALIACIÓN DE NECESIDADES SOCIAIS	1.1. Problemas e necesidades: a razón de ser das políticas públicas 1.2. As fases da avaliación de necesidades e o ciclo das políticas públicas 1.3. Os usos da avaliación de necesidades
2. UNHA APROXIMACIÓN AOS PROGRAMAS DE AVALIACIÓN DE NECESIDADES SOCIAIS	2.1. Métodos cuantitativos e cualitativos 2.2. Realización e explotación de enquisas 2.3. Cuestionarios 2.4. Indicadores e Rexistros observacionais 2.5. Rexistros administrativos
3. PROFUNDIZANDO NA ANÁLISE DA AVALIACIÓN DE PROGRAMAS SOCIAIS	3.1. Planificación dunha avaliación de necesidades
4. DESEÑO, EFECTOS ESPERADOS E IMPACTO REAL DOS PROGRAMAS SOCIAIS: TEORÍA E PRÁCTICA DA AVALIACIÓN	4.1. Modelo avaliativo 4.2. Deseños básicos de avaliación 4.3. Utilidade dos deseños en función do contexto

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	12	0	12
Traballo tutelado	13.5	20.5	34
Presentación	3	5	8
Estudo de casos	3	10	13
Aprendizaxe-servizo	10	15	25
Traballo	4	30	34
Práctica de laboratorio	1.5	10.5	12
Estudo de casos	1.5	4	5.5
Presentación	1.5	5	6.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, en traballo colaborativo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Estudo de casos	O alumnado, de maneira individual ou en grupo, analiza un caso e éxito referido a un programa social, e o expón en clase mostrando a súa contribución teórica e práctica.

Aprendizaxe-servizo	<p>O alumnado porá en práctica o aprendido nas leccións teóricas sobre detección de necesidades, cunha mostra de poboación real. Crearase un sistema de recollida de información e analizaranse os datos.</p> <p>O traballo tutelado baseado na evidencia científica, e contextualizado no APS [Educa na diversidade, transforma a sociedade], responden a unha demanda que nos chega a entidade ou entidades colaboradoras para proporcionar un servizo ou produto (i.e., taller, material audiovisual, entre outros) ao colectivo con diversidade (i.e., social, académica, cultural), co que traballamos ao longo do cuadrimestre. Este traballo debe ser aplicado na poboación diana do APS e ademais debe ser defendido na sesión que conclúe do APS.</p>
---------------------	--

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentación	Exposición de traballos
Traballo tutelado	Elaboración de proxectos
Probas	Descrición
Traballo	Elaboración de proxectos
Práctica de laboratorio	Probas prácticas e simulacións

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun proxecto de avaliación dun programa realizado ao longo da carreira. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	40	A1 B1 C2 D1 B2 C4 D2 B5 C6 D3 B6 C8 C9 C10 C12 C19 C22
Práctica de laboratorio	Os estudantes realizarán unha práctica de avaliación na que deseñarán e aplicarán técnicas de detección de necesidades á poboación obxectivo. Aparece vinculado á metodoloxía de aprendizaxe-servizo.	20	B6 C2 D1 C4 D2 C5 D3 C6 D9 C7 D11 C8 D15 C9 D17 C10 D19 C12 D23 C22
Estudo de casos	O alumnado debe analizar as contribucións de diversas experiencias e proxectos relevantes respecto á intervención social, demostrando a súa competencia, e aplicando os seus coñecementos á realidade actual. Para ello, se participará en encontros científicos-técnicos propostos pola súa vinculación coa materia. Aparece vinculado a la metodología del aprendizaje servicio	20	A2 B5 C4 D1 A3 B6 C10 D2 A5 C15 D3 C17 D7 C22 D8 D9 D10 D16 D17
Presentación	Os estudantes presentarán ao profesor e/ou a un grupo de compañeiros, os resultados do traballo realizado. Pódese realizar de forma individual ou en grupo.	20	A1 B6 C5 D1 A2 C6 D7 A3 C10 D10 A5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Avaliación continua: Se requerirá unha asistencia do 75%.

En esta asignatura non habrá exame, pero os estudantes deberán realizar: un traballo en grupo tutelado (40%), deberán presentar os resultados dese traballo (20%), unha práctica de laboratorio (20%) e un estudo de caso (20%). %).

Cada estudante deberá obter al menos o 50% da cualificación en cada un dos dous apartados para aprobar a asignatura.

Alumnos no asistentes (Avaliación global): Os estudantes non asistentes realizarán o mesmo traballo que o asistente,

pero o traballo tutelado será individual no lugar do grupo, e as titorías realizarán por videoconferencia.

Segunda convocatoria: aquelas competencias non superadas na primeira convocatoria serán avaliadas na segunda. Nesta segunda convocatoria só se avaliarán as probas ou aspectos non superados na primeira.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade non serán obxecto de avaliación na 2ª, polo que consideraranse aprobadas para ese curso académico.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo 'datas exames'.

□Co fin de favorecer a conciliación da vida laboral e da formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse ao alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, como consecuencia das competencias e resultados da aprendizaxe establecidos. Neste documento abrírase unha carpeta específica na plataforma Moovi na que se informará sobre as tarefas de avaliación e probas que guiarán o desenvolvemento desta materia para os alumnos do curso bridge ou profesionais en exercicio."

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Díaz, M. de M., **La evaluación de programas sociales: fundamentos y enfoques teóricos**, 18(2), Revista de Investigación Educativa, 2000

Casado, D., **Guía práctica 2 Evaluación de necesidades sociales**, Cevagraf, 2009

Bibliografía Complementaria

Aguilar, M. J. e Ander-Egg, T., **Evaluación de servicios y programas sociales.**, Siglo XXI, 1992

Cohen, E. e Franco, R., **Evaluación de proyectos sociales.**, Siglo XXI, 1993

Corbetta, P., **Metodología y técnicas de investigación social**, McGraw-Hill., 2007

Rossi, P. H., Freeman, H. E. e Lipsey, P., **Evaluation: a systematic approach.**, Sage, 2004

Vedung, E., **Evaluación de políticas públicas y programas**, Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales., 1997

Recomendacións

Outros comentarios

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).